

Izvješće o radu

Dokumentacijskog esperantskog centra za 2022. godinu podneseno na godišnjoj skupštini 12. veljače 2023. godine

Godina 2022. bila je jedna od najintenzivnijih i najuspješnijih poslovnih godina Dokumentacijskog esperantskog centra do sada, kojom je nastavljen niz uspješnih godina započet u rujnu 2019. godine, nakon završetka izgradnje objekta u kojem DEC ima svoje službeno sjedište.

U 2021. započeta je suradnja s Ivaninom kućom bajke u Ogulinu, za čije smo potrebe tijekom 2022. putem esperantskih veza u svijetu pribavili izdanja „Čudnovatih zgoda šegrta Hlapića” na vijetnamskom, korejskom, kineskom, japanskom i bengalskom jeziku. Vijetnamsko izdanje dobili smo putem Saveza esperantista Vijetnama, korejsko nam je ustupio nakladnik iz Busana, kinesko nam je pribavilo Veleposlanstvo Republike Hrvatske iz Pekinga, japansko nam je dostavio Japanski esperantski institut iz Tokija, a bengalsko esperantistica Mina Dan iz Kolkate. Već početkom 2022. dogovoreno je da će Dokumentacijski esperantski centar prevesti i objaviti „Priče iz davnine” na esperantu, a da će se promocija izdanja obaviti 2023. godine u Ivaninoj kući bajke.

U 2021. godini DEC je postao partner na Erasmus+ projektu „Mrežno obrazovanje sada” zajedno s četiri druge organizacije iz inozemstva. Koordinator projekta je bilo Bjališćko esperantsko društvo iz Białystoka (Poljska), a partneri Kosmostrategio iz Edinbourgha (V. Britanija), Esperantski kulturni centar iz Toulousea (Francuska), Bunta Esperanto-Asocio iz Bologne (Italija) i DEC iz Đurđevca. Prvi partnerski susret održan je u Đurđevcu u kolovozu 2021. godine, a drugi, na kome su bila tri predstavnika DEC-a, održan je u prosincu 2021. godine u Białystoku. O tom je susretu predavanje za članove Tršćanskog esperantskog saveza putem Zooma držao Roberto Maglica 8. siječnja 2022.

U 2022. godini u dva navrata je ostvarena dobra suradnja s fondacijom Esperantic Studies Foundation iz SAD-a. U siječnju je zatražena donacija od 500 eura za sufinanciranje opsežnog leksikona esperantista s područja Sovjetskog saveza, čiji nam je rukopis dostavio Anatolij Sidorov iz Sankt-Peterburga. Radi se o dokumentacijskom materijalu koji je autor prikupljao 40 godina pa je smatrao da je Dokumentacijski esperantski centar pravi nakladnik za njegovu objavu. ESF je potporu od 500 eura za ovo izdanje odobrio 12. siječnja, ali projekt nije mogao biti realiziran zbog početka ruske agresije na Ukrajinu 24. siječnja te s time povezanim sankcijama prema Rusiji. Iako je i sam autor za ovaj projekt uplatio donaciju od 300 eura, privremeno se odustalo od realizacije projekta te je materijal pohranjen u DEC-u za povoljnija vremena.

Na inicijativu DEC-a iz studenog 2021. godine i uz suradnju Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode, zagrebački Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, obnovio je spomen-ploču u čast „Kroata Esperantisto”, prvog esperantskog časopisa u Hrvatskoj koja se nalazi u Zagrebu na Trgu kralja Tomislava 21. Ploču je u bronci izradio poznati hrvatski kipar Vinko Fabris, a postavio je Zagrebački esperantski savez u travnju 1990. Već više godina ploča je bila u lošem stanju, a budući da se nalazi u povijesnom dijelu grada zaštićenom kao cjelina, inicijativa DEC-a je bila prihvaćena, a ploča je restaurirana u Ljevaonici Ujević te je na svoje mjesto vraćena povodom Zamenhofovog dana 15. prosinca 2022. godine.

Tijekom 2022. obavljeno je više povijesnih istraživanja. U siječnju je započelo detaljnije istraživanje života i rada ruskog esperantista Nikolaja Ivanoviča Hohlova, značajnog izvornog esperantskog pjesnika i prevoditelja, koji je izuzetno zaslužan za hrvatski esperantski pokret

1920-tih godina. Obavljena su potrebna istraživanja u Hrvatskom državnom arhivu i Državnom arhivu u Zagrebu, u Pravoslavnoj crkvi u Zagrebu te Državnom arhivu u Rijeci i Biblioteci stranih jezika u Budimpešti. Proučena je literatura o djelovanju ruskih emigranata u Hrvatskoj nakon Oktobarske revolucije, a zatraženi su i podaci o grobu Nikolaja Hohlova od groblja Ostantinskoje u Moskvi. Podaci su traženi i putem našeg Veleposlanstva u Rusiji te od državnih arhiva Rusije putem hrvatskog Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Cilj istraživanja je pisanje i objava monografije o Hohlovu u toku 2023. godine, kada se navršava 70. godišnjica njegove smrti.

Sredinom siječnja DEC-u se javio Vladimir Dujnić iz Hrvatske Kostajnice, inače jedan od dopredsjednik Hrvatskog saveza za esperanto. Predložio je da predstavnik DEC-a dođe u posjet Hrvatskoj Kostajnici kako bi istražio život i djelovanje poznate hrvatske esperantitice Antonije Jožičić, jer je u Hrvatskoj Kostajnici zaslugom gospođe Milkice Lukić sačuvana njezina ostavština. Tajnik DEC-a Josip Pleadin posjetio je Hrvatsku Kostajnicu od 13. do 15. svibnja te tom prilikom razgledao zbirku Antonije Jožičić, posjetio njezin grob, razgovarao s gospođom Lukić te kopirao sve relevantne dokumente o njezinom životu za zbirku DEC-a. DEC se obavezao sudjelovati u eventualnim programima koji bi u Hrvatskoj Kostajnici bili organizirani u čast Antonije Jožičić te predložiti gradu Kostajnici postavljanje spomen-ploča na zgradi bivše Pučke škole, u kojoj je Antonija radila, ali zbog jesenskih poplava u gradu, smatralo se da nije pravo vrijeme za takav prijedlog.

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske 13. siječnja je objavilo javni natječaj za financiranje programa koji se odnose na očuvanje nematerijalne kulturne baštine. Kako je „tradicija esperanta u Hrvatskoj” 2019. zaštićena kao nematerijalno kulturno dobro broj Z-7298, DEC se na natječaj javio 21. siječnja projektom „Digitalizacija časopisa Konkordo i La Suda Stelo”. Ministarstvo je projekt prihvatilo, a 23. lipnja smo potpisali ugovor, kojim je DEC-u odobreno 50% traženih sredstava. Kako bi se osigurao ostatak financija, 23. lipnja je upućen zahtjev fondaciji Esperantic Studies Foundation, koja je potrebni iznos od 698 eura odobrila 19. srpnja. Digitalizaciju je izvršila tvrtka Point d.o.o. iz Varaždina, kojoj je materijal na obradu dostavljen sredinom kolovoza, a od sredine studenoga cjelokupni digitalizirani materijal u formatima PDF i OCR je javno dostupan na internetu. Radi se o otprilike 4200 stranica digitalizirane građe, koja je pohranjena na serveru tvrtke Point d.o.o. Preliminarno izvješće o završetku projekta poslano je Ministarstvu kulture i medija 8. studenoga, a završno 12. prosinca. Povoljno mišljenje o izvršenju projekta Ministarstvu je uputio i Konzervatorski odjel iz Bjelovara.

U siječnju je DEC završio pripremu „Putovnice po esperantskim obilježjima u Hrvatskoj” za potrebe Društva esperantista Bjelovara. Projekt je završen 30. siječnja, a popratnu interaktivnu kartu s označenim esperantskim obilježjima izradio je Igor Tomrlin te je objavljena na internetskim stranicama DEC-a 11. veljače.

Ministarstvu kulture i medija 31. siječnja su dostavljene dopune popisa hrvatske književnosti objavljene na esperantu, koji se nalazi na njihovim stranicama, ali popis nikada nije aktualiziran.

Tijekom 2022. godine DEC je primio više donacija arhivskog materijala od raznih osoba, a najveća je svakako ona koju je poslala Maya Gilmbly iz Oldenburga (Njemačka) u 18 velikih paketa tijekom veljače. Materijal se sastoji od filmske i fotografske ostavštine te osobnih dokumenata njenog oca Dragutina Smolića iz Paderborna (Njemačka).

Za potrebe spremanja građe, tijekom godine u nekoliko su navrata nabavljane razne vrste skladišnih i arhivskih kutija, uz pomoć kojih je tijekom 2022. godine sređeno skladište knjiga, a do polovice 2023. je u planu sređivanje i ostalog arhivskog materijala.

U zgradi u kojoj djeluje DEC, u prvoj polovici 2022. obavljani su brojni radovi, počev od ugradnje štokova i vrata, do opremanja spavaonice na katu i male garsonijere u prizemlju

za boravak posjetitelja Centra i istraživača arhivskog gradiva koji trebaju dulji boravak. Za tu namjenu kupljeni su kreveti, madraci, noćni i garderobni ormarići, rasvjeta, posteljina, jastuci, hladnjak te oprema za kupaonicu. Uveden je internet i telefon.

Hrvatska esperantistica Zora Heide, koja živi u Domu za starije osobe „Park” u Zagrebu, 25. ožujka na DEC je prenijela sva autorska prava za svoje izvorne radove i prijevode na svim jezicima na kojima je stvarala (hrvatski, esperanto, danski, švedski, islandski). Veće količine materijal iz njezine zbirke u toku rujna je automobilom dovezao Zorin nećak Dubravko Toplak, a drugi dio Josip Pleadin 12. studenoga.

Među materijalima Zore Heide nalazio se i rukopis prijevoda fantastične pripovijesti „Mor” Đure Sudete. U dogovoru s prevoditeljicom, Društvu esperantista Bjelovara ustupljeno je pravo objave ovog prijevoda, što je ostvareno u rujnu 2022. godine uz financijsku pomoć Bjelovarsko-bilogorske županije. Naslovnicu za ovo izdanje osmislila je Tina Toplak-Bažulić, a knjiga je promovirana u Narodnoj knjižnici Petar Preradović u Bjelovaru.

Povodom stote obljetnice esperanta u Splitu, nastavljeno je i istraživanje povijesti esperanta u Splitu i Dalmaciji. Za tu priliku obavljena su istraživanja u Državnim arhivima u Zagrebu, Dubrovniku, Zadru i Splitu. Također je napravljen ispis svih članaka o esperantu koji su objavljeni u časopisima „Novo Doba”, „Jadranski Dnevnik” i „Slobodna Dalmacija”, koji su stavljani na raspolaganje javnosti na stranicama DEC-a u dva zasebna sveska.

Josip Pleadin je na poziv Društva za esperanto Split boravio u Splitu 3. i 4. ožujka te u Knjižnici Marka Marulića održao projekciju s predavanjem pod nazivom „Sto godina esperanta u Splitu i Dalmaciji”. Također je obavljena promocija knjiga „Magia ludo” i „Poezia triptiko”, koje je za splitsko društvo objavio DEC. Posjet je iskorišten i za istraživanje o ovoj temi na samom mjestu događanja. Uz pomoć splitskih esperantista (ponajviše Zdravka Budiše) Josip Pleadin obišao je i snimio sve značajne lokalitete na kojima su se održavale esperantske aktivnosti, preuzeo je dokumentacijski materijal Gorane Vesanović iz ostavštine njezinog oca Ante Vesanovića te kopirao i opisao veći broj fotografija iz osobnog albuma Ive Osibova. Cjelokupni materijal je pohranjen u DEC-u.

U 2022. godini održana su preostala tri partnerska susreta projekta Erasmus+ „Mrežno obrazovanje sada”. Prvi je održan u Toulouseu (Francuska) od 10. do 14. ožujka uz učešće tri predstavnika DEC-a. Tema susreta bile su Digitalne kompetencije, a domaćin je bio Esperantski kulturni centar iz Toulousea.

Na drugom susretu održanom u sklopu Međunarodnog omladinskog festivala u mjestu Piani di Luzzu u Dolomitima (Italija) od 15. do 18. travnja sudjelovala su četiri predstavnika DEC-a. Tema skupa bilo je Hibridno obrazovanje, a đurđevački predstavnici sudjelovali su i na programu Noći jela i pića 16. travnja, na kojem su predstavili bogatu ponudu jela i pića iz Hrvatske.

Završni susret održan je u organizaciji tvrtke Kosmo-strategio u Glasgowu (Velika Britanija) od 30. rujna do 4. listopada. Na njemu su rezimirani rezultati cjelokupnog projekta, a sudjelovala su tri predstavnika DEC-a.

U travnju je od strane talijanskih esperantista (Talijanski institut za esperanto) pokrenuta inicijativa za pripremanje novih Erasmus+ projekata s područja obrazovanja, na koje je pozvan i DEC kao partner. Prijava projekata nije uspjela zbog prekratkog roka za pripremu, odnosno odustajanja jedne zemlje pred sam termin prijave. Međutim, u toku priprema je ustanovljeno da se od svih esperantskih društava u Hrvatskoj, jedino DEC nalazi u registru Erasmus. To je rukovodstvo DEC-a potaknulo na pokretanje inicijative za upis u sustav Erasmus i drugih esperantskih društava iz Hrvatske, na što su se odlučili Društvo esperantista Bjelovara, Esperanto društvo Rijeka, Udruga predavača esperanta iz Zagreba i Studentski esperantski klub iz Zagreba.

Tijekom 2022. DEC je posjetilo nekoliko domaćih i inozemnih esperantita. Od 5. do 9. svibnja u DEC-u je boravio francuski esperantist Gabin Forcier iz Nantesa, koji je o DEC-u snimio zanimljiv filmski materijal i objavio ga na Youtubeu.

Dopredsjednik Hrvatskog saveza za esperanto Vladimir Dujnić iz Hrvatske Kostajnice bio je u posjetu DEC-u 13. i 14. srpnja i tom je prilikom nastavljen razgovor o planovima da se u Hrvatskoj Kostajnici oda priznanje esperantistici Antoniji Jožičić.

Knjižničarka Nijole Petraitytė iz Šiauliaija (Litva) boravila je u DEC-u 6. i 7. rujna, a mađarski esperantist Blazio Wacha iz Budimpešte i bugarski esperantist Georgi Mihalkov iz Sofije od 22. do 25. rujna.

Dva mjeseca u DEC-u je proveo i Borja Santos Villegas iz Tenerifa (Kanarski otoci, Španjolska).

Maya Gilmbly s kćerkom Dijanom posjetila je DEC 4. lipnja.

U svibnju su francuski esperantisti iz Toulousea, u nastavku svojih volonterskih projekata koje organiziraju u sustavu Međunarodne građanske službe (Service Civique), DEC-u ponudili da ga kandidiraju za primatelja jednog volontera tijekom 2023. godine. Prijedlog smo prihvatili, a krajem 2022. smo obaviješteni da će volonter u DEC-u boraviti od 1. travnja do 30. kolovoza 2023. godine.

Krajem školske godine Zdravko Seleš, urednik gimnazijskog časopisa „Zamisli“, u broju od 28. lipnja objavio je prijevode izvornih esperantskih priča Juliana Modesta na hrvatskom jeziku i na đurevačkoj kajkavštini.

Predavanjem na temu „Tradicija esperanta u Hrvatskoj kao nematerijalno kulturno dobro“ Josip Pleadin je 26. srpnja sudjelovao na 6. međunarodnom simpoziju o temi „135 godina esperanta: ljudi, jezik, kultura i događaji“, koji je organizirao Europski centar za interkulturalno obrazovanje iz Vroclava. Simpozij je ugostila Krkonoška akademija primijenjenih znanosti iz Jelenie Góre.

Donaciju od 500 eura DEC-u je 4. kolovoza doznačio španjolski esperantist Manuel Parra iz Madrida.

U Udruzi predavača esperanta u Zagrebu, Josip Pleadin je 5. studenoga održao predavanje pod nazivom „Zaključno o Erasmus+ projektu Mrežno obrazovanje sada“.

Na sjednici svoje Uprave, održanoj 4. prosinca, Hrvatski savez za esperanto iz Zagreba prihvatio je kandidaturu DEC-a za organizatora 11. kongresa hrvatskih esperantista, koji će se održati u Đurđevcu od 30. lipnja do 2. srpnja 2023. godine.

Za potrebe Društva esperantista Bjelovara, DEC je ugovorio izložbu umjetničke fotografije poljsko-japanske esperantistice Aleksandre Watanuki iz Tokija. Izložba je bila postavljena u Kavani i slastičarnici „Zagorje“ u Bjelovaru tijekom rujna i listopada.

Povodom obilježavanja Zamenhofovog dana u Białystoku (Poljska), predsjednik DEC-a Zdravko Seleš dobio je priznanje na natječaju „Esperanto povezuje ljude. Što je za mene sreća?“ za svoju priču „Sreća esperantskog fanatika“, koja je objavljena u godišnjaku „Bjalistokaj kajeroj“ broj 12.

O radu DEC-a u 2022. godini objavljeno je više članaka i u novinama i časopisima („Podravski list“, „Esperanto-revuo“, „Internacia Pedagogia Revuo“, "Tempo"), na Podravskom radiju te na brojnim internetskim stranicama.

U prosincu je donaciju od 3.000 kuna DEC-u donirao Branko Repac iz Zagreba.

U 2022. godini započeti su projekti koji će se završiti tijekom 2023. Do travnja 2023. trebao bi biti završen projekt objave esperantskog prijevoda „Priča iz davnine“ Ivane Brlić-Mažuranić. Prevoditelji su Zdravko Seleš, Josip Pleadin te Ante i Milica Gropuzzo. Prijevod priče „Jagor“ Ante i Milice Gropuzzo bio je pohranjen u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, odakle je uz suglasnost njihovog unuka Rina Gropuzza iz Rijeke naručen za objavu.

Do lipnja se planira objava esperantskog prijevoda romana „Rita Tannenbaum” Miljenka Jergovića, koji je DEC-u dao suglasnost za objavu. Prijevod su zajednički napravili Tomasz Chmielik i Josip Pleadin.

U prosincu su započete i pripreme za organizaciju 11. kongresa hrvatskih esperantista koji će se održati sredinom 2023. u Đurđevcu.

Tijekom godine održavane su internetske stranice DEC-a te aktualiziran njihov sadržaj i poboljšavan izgled. Stranice održava tvrtka Logos-IT (Igor Tomrlin) iz Đurevca.

Izvješće sastavio:
Josip Pleadin